Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

20 май 2021 година*

„Преюдициално запитване — Съдебно сътрудничество по гражданскоправни въпроси — Компетентност, признаване и изпълнение на съдебни решения по граждански и търговски дела — Регламент (ЕС) № 1215/2012 — Компетентност по дела във връзка със застраховане — Член 10 — Член 11, параграф 1, буква а) — Възможност за предявяване на иск срещу застраховател с местоживеене в държава членка в друга държава членка в случай на искове, предявени от притежателя на полицата, застрахования или трето ползващо се лице, в съдилищата по мястото, където ищецът има местоживеене — Член 13, параграф 2 — Пряк иск, предявен от увредената страна срещу застрахователя — Действие по отношение на лицата — Понятието „увредена страна“ — Професионален участник в сектора на застраховането — Специална компетентност — Член 7, точки 2 и 5 — Понятията „клон“, „агенция“ или „друг вид представителство“

По дело C-913/19

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Sąd Rejonowy w Białymstoku (Районен съд Бялисток, Полша) с акт от 18 ноември 2019 г., постъпил в Съда на 13 декември 2019 г., в рамките на производство по дело

CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

срещу

Gefion Insurance A/S,

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: A. Prechal, председател на състава, N. Wahl, F. Biltgen, L. S. Rossi (докладчик) и J. Passer, съдии,

генерален адвокат: M. Campos Sánchez-Bordona,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, от K. Janiec-Janowska, radca prawny,

– за Gefion Insurance A/S, от I. Łyszkiewicz, radca prawny,

* Език на производството: полски.

– за полското правителство, от B. Majczyna, в качеството на представител,

– за Европейската комисия, от M. Heller и B. Sasinowska, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 14 януари 2021 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване е относно тълкуването на член 13, параграф 2 във връзка с член 10 и член 7, точки 2 и 5 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 351, 2012 г., стр. 1).

2 Запитването е отправено в рамките на спор на CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (наричано по-нататък „CNP“), установено в Полша дружество с ограничена отговорност, с Gefion Insurance A/S (наричано по-нататък „Gefion“), застрахователно дружество със седалище в Дания, по повод обезщетение за вреди, причинени от настъпило в Полша пътнотранспортно произшествие.

Правна уредба

Правото на Съюза

Регламент № 1215/2012

3 Съображения 15, 18 и 34 от Регламент № 1215/2012 гласят:

„(15) Правилата за компетентността следва да са във висока степен предвидими и основани на принципа, че компетентността по правило се основава на местоживеенето на ответника. Винаги следва да е налице компетентност на това основание, освен в няколко ясно определени случаи, когато предметът на спора или автономията на страните обосновава различен свързващ фактор. Местоживеенето на правния субект трябва да се определя автономно, така че общите правила да се направят по-прозрачни и да се избегнат спорове за компетентност.

[…]

(18) Във връзка със застраховането, потребителските и трудовите договори по-слабата страна следва да бъде защитена от правила за компетентност, които са в по-висока степен благоприятни за нейните интереси, отколкото общите правила.

[…]

(34) Следва да се гарантира приемственост между Брюкселската конвенция [от 27 септември 1968 година относно компетентността и изпълнението на съдебните решения по граждански и търговски дела (ОВ L 299, 1972 г., стр. 32; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 10, стр. 3), изменена с последователните конвенции за присъединяването на нови държави членки към нея], Регламент (ЕО) № 44/2001 [на

Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 12, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74)] и настоящия регламент и за тази цел следва да се установят преходни разпоредби. Същата нужда от приемственост се прилага и по отношение на тълкуването от Съда на Европейския съюз на [тази] конвенция […] и на регламентите, които я заменят“.

4 Глава II от Регламент № 1215/2012, посветена на „[к]омпетентност[та]“, съдържа раздел 1, озаглавен „Общи разпоредби“, в който се съдържат членове 4—6.

5 Член 4, параграф 1 от посочения регламент предвижда:

„При условията на настоящия регламент, искове срещу лица, които имат местоживеене в държава членка, независимо от тяхното гражданство, се предявяват пред съдилищата на тази държава членка“.

6 Съгласно член 5, параграф 1 от Регламент № 1215/2012:

„Срещу лица, които имат местоживеене в държава членка, могат да бъдат предявявани искове в съдилищата на друга държава членка само при съблюдаване на правилата, установени в раздели 2—7 от настоящата глава“.

7 Раздел 2 от глава II от посочения регламент, озаглавен „Специална компетентност“, съдържа по-специално член 7, който гласи:

„Срещу лице, ко[е]то има местоживеене в държава членка, могат да бъдат предявявани искове в друга държава членка:

[…]

2) по дела относно непозволено увреждане, деликт или квазиделикт — в съдилищата на мястото, където е настъпило или може да настъпи вредоносното събитие;

[…]

5) по отношение на спорове, произтичащи от дейността на клон, агенция или друг вид представителство — в съдилищата на мястото, където се намира клонът, агенцията или представителството;

[…]“.

8 Раздел 3 от глава II от Регламент № 1215/2012, озаглавен „Компетентност в областта на застраховането“, включва членове 10—16.

9 Член 10 от този регламент гласи следното:

„По дела във връзка със застраховане компетентността се определя от нормите на настоящия раздел, без да се засягат разпоредбите на член 6 и член 7, [точка] 5“.

10 Член 11, параграф 1 от Регламент № 1215/2012 предвижда:

„Срещу застраховател с местоживеене в държава членка може да бъде предявен иск:

а) в съдилищата на държавата членка, където той има местоживеене;

б) в друга държава членка в случай на искове, предявени от притежателя на полицата, застрахования или трето ползващо се лице, в съдилищата по мястото, където ищецът има местоживеене; или

[…]“.

11 Член 12 от този регламента гласи:

„По отношение на застраховка за отговорност или застраховка на недвижима собственост срещу застрахователя може наред с това да бъде предявен иск в съдилищата, където е настъпило вредоносното събитие. Същото се прилага и ако движимо и недвижимо имущество се покрива от една и съща застрахователна полица и двете са неблагоприятно засегнати от едно и също застрахователно събитие“.

12 Член 13, параграфи 1 и 2 от споменатия регламента гласи:

„1. По отношение на застраховка за отговорност застрахователят също така може, ако законът на съда го позволява, да бъде привлечен в производство, което увредената страна е започнала срещу застрахования.

2. Членове 10, 11 и 12 се прилагат по отношение на искове, предявени от увредената страна пряко срещу застрахователя, когато такива преки искове са разрешени“.

Директива 2009/138/ЕО

13 Член 145 Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 година относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II) (ОВ L 335, 2009 г., стр. 1), озаглавен „Условия за установяване на клон“, предвижда в параграф 1:

„Държавите членки гарантират, че застрахователно предприятие, което предлага да установи клон на територията на друга държава членка, уведомява надзорните органи на държавата членка по произход.

Всяко постоянно присъствие на предприятие на територията на държава членка се третира по същия начин като клон, дори когато това присъствие не приеме формата на клон, а се състои само от офис, управляван от собствен персонал на предприятието или от лице, което е независимо, но е упълномощено да действа постоянно от името на предприятието, както би правила една агенция“.

14 Член 151 от тази директива, озаглавен „Недискриминация на лицата, предявяващи претенции“, гласи:

„Приемащата държава членка изисква от общо застрахователното предприятие да гарантира, че лицата, които предявяват претенции на основание на събития, настъпили на нейна територия, няма да бъдат поставяни в по-неблагоприятно положение поради обстоятелството, че предприятието покрива риск, с изключение на отговорност на превозвача, класифицирани в клас 10 в част А от приложение I при режим на предоставяне на услуги, а не чрез установяване в тази държава членка“.

15 Член 152 от посочената директива, озаглавен „Представител“, гласи:

„1. За посочена[та] в член 151 цел приемащата държава членка изисква от общо застрахователното предприятие да назначи представител, живеещ или установил се на нейна територия, който да събира цялата необходима информация във връзка с претенциите и да притежава достатъчно правомощия, за да представлява предприятието пред лица, които са претърпели вреди, и които биха могли да предявят претенции, включително да извърши плащане по тези претенции, и да го представлява или, ако е необходимо, да организира представителството на предприятието пред съдилищата и органите на държавата членка във връзка с тези претенции.

[…]

3. Самото назначаване на представителя не съставлява само по себе си откриване на клон по смисъла на член 145.

[…]“.

Полското право

16 Съгласно член 1099 от Kodeks postępowania cywilnego (Граждански процесуален кодекс) сезираният съд разглежда служебно на всеки етап от производството евентуалната липса на компетентност на националните юрисдикции да разгледат спора и обявява иска за недопустим в случай на липса на компетентност. Липсата на компетентност на националните юрисдикции е основание за нищожност на постановеното съдебно решение.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

17 На 28 февруари 2018 г. в Полша възниква пътнотранспортно произшествие с участието на два автомобила. Лицето, отговорно за произшествието, е имало сключен договор за застраховка „Гражданска отговорност“ за моторни превозни средства с Gefion.

18 На 1 март 2018 г. увредената страна наема заместващ автомобил срещу заплащане от сервиза, на който е възложен ремонтът на повредения му автомобил. Срещу наемната услуга с договор за цесия увредената страна прехвърля на сервиза вземането срещу Gefion. На 25 юни 2018 г. по силата на нов договор за цесия сервизът прехвърля същото вземане на CNP.

19 С писмо от 25 юни 2018 г. CNP кани Gefion да заплати фактурираната сума за наема на заместващия автомобил. Поканата е изпратена на адреса на Polins spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (наричано по-нататък „Polins“), установено в Жихлин (Полша) дружество с ограничена отговорност, и видно от акта за преюдициално запитване, представляващо интересите на Gefion в Полша.

20 С писмо от 16 август 2018 г. Crawford Polska sp. z o.o., установено в Полша дружество, натоварено от Gefion с уреждането на претенцията, частично одобрява фактурата за наем на заместващия автомобил и предоставя на CNP част от сумата, фактурирана във връзка с наема.

21 В заключителната част на писмото Crawford Polska посочва, че срещу него в качеството на упълномощена от Gefion организация или пряко срещу Gefion могат да се предявят претенции „или съгласно разпоредбите относно общата компетентност, или пред компетентния съд по местоживеене или по седалището на застраховащия, застрахования, бенефициера или оправомощеното лице по застрахователен договор“.

22 На 20 август 2018 г. CNP предявява иск срещу Gefion пред Sąd Rejonowy w Białymstoku (Районен съд Бялисток, Полша). По отношение на международната компетентност на този съд CNP се позовава на оповестената от Gefion информация, че Polins е негов основен представител в Полша. CNP прави искане връчването на съдебни книжа и съобщения за Gefion да се извършва на адреса на Polins.

23 На 11 декември 2018 г. този съд издава заповед за изпълнение.

24 Gefion подава възражение срещу заповедта за изпълнение, като оспорва компетентността на полските съдилища да разгледат спора. Действително, след като отбелязва, че CNP осъществява по занятие дейност по изкупуване на вземания по застрахователни договори, Gefion стига до извода, че CNP няма качеството на притежател на полица, застрахован или трето ползващо се лице по смисъла на член 11, параграф 1, буква б) от Регламент № 1215/2012 и следователно по дела във връзка със застраховане няма възможност да предявява искове пред съд на държава членка освен тази по седалището на застрахователя.

25 Освен това Gefion се позовава на решение от 31 януари 2018 г., Hofsoe (C-106/17, EU:C:2018:50) и твърди, че предвид охранителната функция на член 13, параграф 2 от Регламент № 1215/2012 лице, което упражнява професионална дейност в областта на събирането на вземания от застрахователни обезщетения в качеството на цесионер на такива вземания, не би могло да се ползва от специалната защита, изразяваща се във възможността за прилагане на правилата за специална компетентност, предвидени в глава II, раздел 3 от този регламент.

26 CNP възразява, че Gefion е включено в списъка на застрахователните предприятия от държави — членки на ЕС и на Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ), нотифицирани на Komisja Nadzoru Finansowego (Комисията за финансов надзор, Полша), продава застрахователни полици в Полша и би било недопустимо лицето, което поема вземането от увредената страна, да не може да поиска възстановяване на разходите за ремонт, предмет на главното производство, пред съда по мястото на възникване на вредоносното събитие и извършване на ремонта.

27 Запитващата юрисдикция изпитва съмнения дали в случая CNP може основателно да се позовава на правилата за компетентност, установени в глава II, раздел 3 от Регламент № 1215/2012. Тя иска да установи по-конкретно дали CNP, което е предприятие, придобило от увредената страна вземане срещу застраховател по застраховка за гражданска отговорност, може да се ползва от защитата, която разпоредбите на този раздел отреждат за по-слабата страна в правоотношенията. Според посочената юрисдикция по-скоро следва да се вземе предвид прилагането на разпоредбите на глава II, раздел 2 от този регламент, и по-конкретно на член 7, точка 2 или на член 7, точка 5 от него. Накрая, тя има съмнения относно тълкуването на понятията „клон“, „агенция“ или „друг вид представителство“ по смисъла на член 7, точка 5.

28 С оглед на тези обстоятелства Sąd Rejonowy w Białymstoku (Районен съд Бялисток) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли член 13, параграф 2 във връзка с член 10 от [Регламент № 1215/2012] да се тълкува в смисъл, че в спор между търговец, който е придобил от увредена страна вземане срещу застрахователно предприятие по застраховка за гражданска отговорност, и същото застрахователно предприятие [по застраховката за гражданска отговорност] не е изключена възможността за установяване на компетентността на съда на основание член 7, точка 2 или член 7, точка 5 от Регламента?

2) При положителен отговор на въпрос 1, трябва ли член 7, точка 5 от [Регламент № 1215/2012] да се тълкува в смисъл, че осъществяващо дейност в държава членка дружество на търговското право, уреждащо имуществени претенции в рамките на задължителното

застраховане на гражданската отговорност на притежателите на моторни превозни средства и действащо в рамките на договор със застрахователно предприятие със седалище в друга държава членка, е негов клон, агенция или друг вид представителство?

3) При положителен отговор на въпрос 1, трябва ли член 7, точка 2 от [Регламент № 1215/2012] да се тълкува в смисъл, че представлява самостоятелно основание за компетентност на съда на държава членка по настъпване на вредоносното събитие, пред който кредиторът, правоприемник по вземането, придобито от увреденото лице и възникнало в рамките на задължителното застраховане на гражданската отговорност, предявява иск против застрахователно предприятие със седалище в друга държава членка?“.

По преюдициалните въпроси

По първия и третия въпрос

29 С първия и третия си въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 13, параграф 2 във връзка с член 10 от Регламент № 1215/2012 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска съдебната компетентност в случай на спор между търговец, придобил вземане, първоначално притежавано от увредена страна спрямо застрахователно предприятие по застраховка за гражданска отговорност, от една страна, и от друга страна, споменатото предприятие, застраховало гражданската отговорност, да се основава, евентуално самостоятелно, на член 7, точка 2 или на член 7, точка 5 от този регламент.

30 В самото начало трябва да се припомни, че тъй като съгласно съображение 34 от Регламент № 1215/2012 с последния се отменя и заменя Регламент № 44/2001, който от своя страна заменя Конвенцията от 27 септември 1968 година относно компетентността и изпълнението на съдебните решения по граждански и търговски дела, изменена с последователните конвенции за присъединяването на нови държави членки към нея, даденото от Съда тълкуване на разпоредбите от последните правни актове се отнася и за разпоредбите от Регламент № 1215/2012, когато тези разпоредби могат да се квалифицират като „еквивалентни“ (решение от 9 юли 2020 г., Verein für Konsumenteninformation, C-343/19, EU:C:2020:534, т. 22 и цитираната съдебна практика).

31 Съгласно член 4, параграф 1 от Регламент № 1215/2012 искове срещу лицата, които имат местоживеене в държава членка, по принцип се предявяват пред съдилищата на тази държава членка. В отклонение от това правило член 5, параграф 1 от същия регламент обаче предвижда, че срещу посочените лица могат да бъдат предявявани искове в съдилищата на друга държава членка при съблюдаване на правилата, установени в глава II, раздели 2—7 от него.

32 По-конкретно глава II, раздел 3, озаглавен „Компетентност по дела във връзка със застраховане“, установява самостоятелна система за разпределяне на съдебната компетентност по дела във връзка със застраховане (вж. по аналогия решение от 12 май 2005 г., Société financière et industrielle du Peloux, C-112/03, EU:C:2005:280, т. 29).

33 Всъщност член 10 от Регламент № 1215/2012 уточнява, че по дела във връзка със застраховане компетентността се определя от разпоредбите на раздел 3, който съдържа членове 10—16, без да се засягат разпоредбите на член 6 и член 7, точка 5 от същия регламент.

34 От това следва, че по дела във връзка със застраховане глава II, раздел 3 от Регламент № 1215/2012 урежда съдебната компетентност самостоятелно, така че освен основанията за компетентност, предвидени в самия раздел 3, по тези дела се изключват основанията за компетентност извън тези, към които изрично препраща член 10 от този регламент, а именно основанията за компетентност по член 6 и по член 7, точка 5 от посочения регламент.

35 Така, след като член 10 от Регламент № 1215/2012 не препраща към член 7, точка 2 от този регламент, последната разпоредба не може да се приложи, когато, що се отнася до съдебната компетентност, спорът попада в приложното поле на глава II, раздел 3 от посочения регламент.

36 Това тълкуване се потвърждава от съдържанието на член 11, параграф 1, буква а) и на член 12 от Регламент № 1215/2012, които предвиждат правила за компетентност, аналогични на съдържащите се съответно в член 4, параграф 1 и в член 7, точка 2 от същия регламент.

37 Освен това следва да се отбележи, че съгласно член 13, параграф 2 от Регламент № 1215/2012 членове 10—12 от същия се прилагат по отношение на искове, предявени от увредената страна пряко срещу застрахователя, когато такива преки искове са разрешени.

38 В тази връзка целта на препратката, която се съдържа в член 13, параграф 2 от посочения регламент, е добавянето в списъка на ищците, съдържащ се в член 11, параграф 1, буква б) от този регламент, на лицата, които са претърпели вреда, без кръгът на последните да се ограничава само до лицата, претърпели пряко вреда (вж. по аналогия относно Регламент № 44/2001, решение от 20 юли 2017 г., MMA IARD, C-340/16, EU:C:2017:576, т. 33 и цитираната съдебна практика).

39 При това положение следва да се припомни, че целта на глава II, раздел 3 от Регламент № 1215/2012, съгласно съображение 18 от този регламент, е да защити по-слабата страна по договора чрез правила за компетентност, които са в по-висока степен благоприятни за нейните интереси, отколкото общите правила, и че тази цел предполага, че специалните правила за компетентност, предвидени в посочения раздел, не се разпростират спрямо лицата, за които тази защита не е оправдана (вж. в този смисъл решение от 27 февруари 2020 г., Balta, C-803/18, EU:C:2020:123, т. 27 и 44 и цитираната съдебна практика).

40 Следователно, макар че цесионерът на увредената страна, който сам по себе си може да се счита за по-слаба страна, трябва да може да се ползва от специалните правила за съдебна компетентност, определени в разпоредбите на член 11, параграф 1, буква б) във връзка с член 13, параграф 2 от Регламент № 1215/2012, никаква специална защита не е оправдана в отношенията между професионални участници в сектора на застраховането, за никой от които не може да се предположи, че е по-слаб от другия (вж. в този смисъл решение от 31 януари 2018 г., Hofsoe, C-106/17, EU:C:2018:50, т. 39 и 42 и цитираната съдебна практика).

41 В този смисъл Съдът приема, че социалноосигурителна институция, която се суброгира в правата на пряко увредено в автомобилно произшествие лице, не може да се позовава на разпоредбата на член 9, параграф 1, буква б) във връзка с член 11, параграф 2 от Регламент № 44/2001, на които отговарят съответно член 11, параграф 1, буква б) и член 13, параграф 2 от Регламент № 1215/2012, за да предяви пряк иск пред съдилищата на своята държава членка по установяване срещу установения в друга държава членка застраховател на лицето, за което се твърди, че е отговорно за това произшествие (вж. в този смисъл решение от 17 септември 2009 г., Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08, EU:C:2009:561, т. 43 и цитираната съдебна практика).

42 Съдът постановява също, че лице, което упражнява професионална дейност в областта на събирането на вземания за застрахователни обезщетения в качеството на цесионер на тези вземания, не би могло да се ползва от специалната защита съгласно forum actoris (решение от 31 януари 2018 г., Hofsoe, C-106/17, EU:C:2018:50, т. 43).

43 В случая от акта за преюдициално запитване е видно, че CNP извършва дейност по събиране на вземания от застрахователни предприятия. Това обстоятелство, което запитващата юрисдикция следва да провери, е пречка това дружество да може да се счита за по-слаба спрямо насрещната страна по смисъла на съдебната практика, посочена в точки 40—42 от настоящото решение, поради което не може да се ползва от специалните правила за съдебна компетентност, предвидени в членове 10—16 от Регламент № 1215/2012.

44 Следва да се провери дали с оглед на този извод компетентността на юрисдикцията, сезирана със спор между, от една страна, търговец, придобил вземане към застрахователно предприятие, първоначално притежавано от увредена страна, и от друга страна, същото това застрахователно предприятие, може да се основе на член 7, точка 2 или на член 7, точка 5 от Регламент № 1215/2012.

45 В това отношение Съдът вече е постановил, че след като иск, предявен от един застраховател срещу друг застраховател, не е обхванат от глава II, раздел 3 от Регламент № 44/2001, член 6, точка 2 от този регламент, който попада в раздел 2 от същата глава, може да намери приложение по отношение на такъв иск, доколкото последният попада в обхвата на хипотезите, предвидени в тази разпоредба (вж. в този смисъл решение от 21 януари 2016 г., SOVAG, C-521/14, EU:C:2016:41, т. 31).

46 По аналогия следва да се приеме, че ако глава II, раздел 3 от Регламент № 1215/2012 не е приложим към определен иск поради липсата на по-слаба спрямо насрещната страна, такъв иск може да попадне под действието на разпоредбите на раздел 2 от същата глава, и по-специално на член 7, точка 2 или на член 7, точка 5 от този регламент, дори когато става въпрос за спор по дело във връзка със застраховане, стига да са изпълнени условията, които тези разпоредби поставят за прилагането си.

47 С оглед на изложените съображения на първия и третия въпрос следва да се отговори, че член 13, параграф 2 във връзка с член 10 от Регламент № 1215/2012 трябва да се тълкува в смисъл, че не се прилага в случай на спор между търговец, придобил вземане, първоначално притежавано от увредена страна спрямо застрахователно предприятие по застраховка за гражданска отговорност, от една страна, и от друга страна, споменатото предприятие, застраховало гражданската отговорност, поради което не е пречка съдебната компетентност за разглеждането на такъв спор да се основава евентуално на член 7, точка 2 или на член 7, точка 5 от този регламент.

По втория въпрос

48 С втория си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 7, точка 5 от Регламент № 1215/2012 трябва да се тълкува в смисъл, че дружество, което упражнява в държава членка по силата на договор, сключен със застрахователно предприятие, установено в друга държава членка, от името и за сметка на последното дейност по уреждане на претенции при застраховането на гражданската отговорност за моторни превозни средства, трябва да се счита за клон, агенция или друг вид представителство по смисъла на тази разпоредба.

49 За да се отговори на поставените въпроси, следва да се припомни, че единствено в отклонение от закрепеното в член 4, параграф 1 от Регламент № 1215/2012 общо правило, че спорът е подсъден на съдилищата в държавата членка, на чиято територия е местоживеенето на

ответника, в глава II, раздел 2 от този регламент са предвидени някои хипотези на специална компетентност, сред които е тази по член 7, точка 5 от посочения регламент. Тъй като както компетентността на юрисдикциите по мястото, на което е разположен клонът, агенцията или друг вид представителство, за спорове, произтичащи от тяхната дейност, по смисъла на тази разпоредба, представлява правило за специална компетентност, то трябва да се тълкува самостоятелно и стриктно, като не се допуска тълкуване, което излиза извън изрично предвидените в същия регламент хипотези (вж. по аналогия с член 5, точка 5 от Регламент № 44/2001 решение от 5 юли 2018 г., flyLAL-Lithuanian Airlines, C-27/17, EU:C:2018:533, т. 26 и цитираната съдебна практика).

50 Правилото за специална компетентност, установено в член 7, точка 5 от Регламент № 1215/2012, се основава на наличието на особено тясна връзка между спора и съдилищата, пред които той може да бъде поставен за разглеждане, която обосновава предоставянето на компетентност на тези съдилища за целите на доброто правораздаване и надлежната организация на процеса (вж. по аналогия с член 5, точка 5 от Регламент № 44/2001 решение от 5 юли 2018 г., flyLAL-Lithuanian Airlines, C-27/17, EU:C:2018:533, т. 27 и цитираната съдебна практика).

51 В това отношение съгласно практиката на Съда два критерия позволяват да се определи дали спорът се отнася до дейността на клон, агенция или друг вид представителство по смисъла на член 7, точка 5 от Регламент № 1215/2012.

52 На първо място, понятията „клон“, „агенция“ и „друг вид представителство“ по смисъла на тази разпоредба предполагат съществуването на център на стопанска дейност, който за външния свят се явява трайно продължение на организацията майка. Този център трябва да има управление и да е материално оборудван за сключване на сделки с трети лица, така че последните не трябва да се обръщат пряко към организацията майка. На второ място, спорът трябва да се отнася до действия, свързани с дейността на клон, или до поети от него задължения от името на организацията майка, когато тези задължения трябва да се изпълнят в държавата, в която се намира този клон (вж. в този смисъл решения от 19 юли 2012 г., Mahamdia, C-154/11, EU:C:2012:491, т. 48, от 5 юли 2018 г., flyLAL-Lithuanian Airlines, C-27/17, EU:C:2018:533, т. 59 и от 11 април 2019 г., Ryanair, C-464/18, EU:C:2019:311, т. 33).

53 В случая от данните в акта за преюдициално запитване следва, че макар две дружества да представляват интересите на Gefion в Полша, тоест Polins и Crawford Polska, именно последното е упълномощено от Gefion да уреди разглежданата в главното производство претенция. Ето защо следва да се приеме, че запитващата юрисдикция иска от Съда да установи обхвата на член 7, точка 5 от Регламент № 1215/2012 с оглед на дейността на Crawford Polska.

54 Що се отнася до първия критерий, откроен в припомнената в точка 52 от настоящото решение съдебна практика, от акта за преюдициално запитване е видно, че без да се засяга преценката на фактите, която запитващата юрисдикция следва да извърши, Crawford Polska е дружество с ограничена отговорност по полското право, така че в качеството си на юридическо лице то разполага с независима правосубектност и има управление.

55 Освен това съгласно самото получено от Gefion пълномощно Crawford Polska има право да извършва „пълно уреждане на претенции [за обезщетение]“, като освен това запитващата юрисдикция уточнява, че то е изцяло овластено с дейността си да обвързва застрахователното предприятие и да действа от името и за сметка на Gefion.

56 При това положение, както по същество отбелязва генералният адвокат в точка 63 от заключението си, по силата на пълномощното Crawford Polska разполага с пълни правомощия да упражнява дейността по уреждане и ликвидация на претенции с правни последици за

застрахователното предприятие, така че Crawford Polska трябва да се разглежда като център на стопанска дейност, който за външния свят се явява трайно продължение на организацията майка.

57 За сметка на това запитващата юрисдикция следва да провери дали този център е материално оборудван за сключване на сделки с трети лица, така че последните да не трябва да се обръщат пряко към организацията майка.

58 Що се отнася до втория критерий, откроен в припомнената в точка 52 от настоящото решение съдебна практика, най-напред следва да се отбележи, че спорът в главното производство не може да се разглежда като отнасящ се до сделки, свързани с дейността на Crawford Polska, тъй като не засяга договорните или извъндоговорните права и задължения, свързани със същинското управление на това дружество (вж. в този смисъл решение от 22 ноември 1978 г., Somafer, 33/78, EU:C:1978:205, т. 13).

59 По-нататък, що се отнася до въпроса дали спорът в главното производство се отнася до поети от Crawford Polska задължения от името на Gefion, в точка 53 от настоящото решение бе припомнено, че последното е упълномощило първото относно уреждането и ликвидацията на претенцията в главното производство. Освен това от акта за преюдициално запитване е видно, че самото Crawford Polska взема от името и за сметка на Gefion решението да предостави на CNP само част от исканото обезщетение. Както отбелязва генералният адвокат в точка 66 от заключението си, ако запитващата юрисдикция потвърди това обстоятелство, от него би следвало, че Crawford Polska не е обикновен посредник, натоварен с предаването на информация, а е допринесло активно за създаването на правното положение, довело до възникването на спора. Поради участието на Crawford Polska в правоотношението между страните в главното производство, този спор би трябвало да се разглежда като отнасящ се до задълженията, поети от Crawford Polska от името на Gefion (вж. в този смисъл решение от 11 април 2019 г., Ryanair, C-464/18, EU:C:2019:311, т. 34 и 35).

60 Накрая, що се отнася до довода, изтъкнат инцидентно от запитващата юрисдикция, както и от Gefion и Европейската комисия, че понятията „клон“, „агенция“ и „друг вид представителство“ по смисъла на член 7, точка 5 от Регламент № 1215/2012 трябва да се разбират в светлината на Директива 2009/138, и по-специално на понятията „постоянно присъствие“ и „представител“, съдържащи се в членове 145 и 152 от тази директива, достатъчно е да се отбележи, че член 7, точка 5 от Регламент № 1215/2012 трябва да се тълкува самостоятелно с оглед на систематичното място и целите на тази разпоредба, както отбелязва генералният адвокат в точка 72 от своето заключение, и в съответствие със специфичните критерии, откроени в съдебната практика във връзка с тази разпоредба.

61 С оглед на изложените съображения на втория въпрос следва да се отговори, че член 7, точка 5 от Регламент № 1215/2012 трябва да се тълкува в смисъл, че дружество, което упражнява в държава членка по силата на договор, сключен със застрахователно предприятие, установено в друга държава членка, от името и за сметка на последното дейност по уреждане на претенции при застраховането на гражданската отговорност за моторни превозни средства, трябва да се счита за клон, агенция или друг вид представителство по смисъла на тази разпоредба, когато това дружество:

– за външния свят се явява трайно продължение на застрахователното предприятие, и

– разполага с управление и е материално оборудвано за сключване на сделки с трети лица, така че последните не трябва да се обръщат пряко към застрахователното предприятие.

По съдебните разноски

62 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

1) **Член 13, параграф 2 във връзка с член 10 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела трябва да се тълкува в смисъл, че не се прилага в случай на спор между търговец, придобил вземане, първоначално притежавано от увредена страна спрямо застрахователно предприятие по застраховка за гражданска отговорност, от една страна, и от друга страна, споменатото предприятие, застраховало гражданската отговорност, поради което не е пречка съдебната компетентност за разглеждането на такъв спор да се основава евентуално на член 7, точка 2 или на член 7, точка 5 от този регламент.**

2) **Член 7, точка 5 от Регламент № 1215/2012 трябва да се тълкува в смисъл, че дружество, което упражнява в държава членка по силата на договор, сключен със застрахователно предприятие, установено в друга държава членка, от името и за сметка на последното дейност по уреждане на претенции при застраховането на гражданската отговорност за моторни превозни средства, трябва да се счита за клон, агенция или друг вид представителство по смисъла на тази разпоредба, когато това дружество:**

   – **за външния свят се явява трайно продължение на застрахователното предприятие, и**

   – **разполага с управление и е материално оборудвано за сключване на сделки с трети лица, така че последните не трябва да се обръщат пряко към застрахователното предприятие.**

Подписи